

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

Leto 2. številka 477 - Cena 5 lir - 3 jugolire

Poštnina plačana v gotovini
Spedizione in abbon. postale

TRST, petek, 20. decembra 1946

UREDNIŠTVO IN UPRAVA, PIAZZA GOLDONI št. 1 - I
Tel. št.: Ur. 93808, 93808 - Upr. 93807, Rokopisi se ne vračajo

Rešitev našega vprašanja temelji na sporazumu vseh demokratskih sil, doseženem na ljudskih osnovah.

V VARNOSTNEM SVETU:

Preiskavo po vsem grškem ozemlju zahtevalo SZ, Jugoslavija, Poljska in Albanija kaiti državljanska vojna razsaja po vsej Grčiji

New York, 19. — Na današnji seji Varnostnega sveta je jugoslovanski delegat Sava Kozanović dejal, da je ameriški predlog o ustanovitvi preiskovalne komisije za ogled obeh strani grške meje nezadosten za rešitev vprašanja incidentov med Grčijo in sosedi.

Kozanović je dejal, da razsaja državljanska vojna po vsej Grčiji la da bi zato morali napraviti preiskavo na vsem grškem ozemlju. Sovjetski delegat Gromiko je navedel primere, v katerih so vojaški grške vojske in letala kršili jugoslovansko, albansko in bolgarsko mejo. Grčija nastopa pred Varnostnim svetom kot državljansko vojno, toda Tsaldarisove obtožbe ne preprečujejo in nasprotujejo dejstvu.

Tsaldarisova vlada protestira proti Jugoslaviji, Bolgariji in Albaniji, da bi zakrila stvarni notranji položaj Grčije. Toda ona sama je odgovorna za državljansko vojno, ker ne dovoli grškim demokratom, da sodelujejo pri državni upravi. Vojne je krivo tudi nezamerno vmešavanje v notranje zadeve prisotnosti tujih čet na grškem ozemlju.

Ker Varnostni svet že tretjič pretrsa grško vprašanje, pomeni, da je nekaj zelo krivičnega v notranjem položaju te dežele. Gromiko ne nasprotuje ustanovitvi preiskovalne komisije, kakor

so jo predložile ZDA, vendar povzročajo, da bi morala ta komisija preiskati vse grško ozemlje, da bi dognala protidemokratski značaj Tsaldarisove vlade. Po ameriški predlogu bi morala preiskovalna komisija obiskati najkasneje 15. januarja samo obmejna področja na obeh straneh grške meje in poročati Varnostnemu svetu.

Poljski delegat Lange je predlagal, naj bi komisija razširila svoje delovanje na vse grško ozemlje in naj bi vse prizadete stranke imele pri delu komisije posvetovalni glas. Albanski delegat je zahteval, naj bi se komisija omejila na raziskovanje grškega notranjega položaja. Pristavil je, da skuša ameriški predlog odvrniti pozornost svetovnega javnega mnenja od notranjega položaja v Grčiji. Proti temu govornikom je nastopil avstralski delegat, ki je izjavil, da se Varnostni svet ne bi smel brigati za to, ali predstavlja Tsaldarisova vlada večino grškega naroda.

Varnostni svet je soglasno sprejel ameriški predlog o poljskim pravikom o imenovanju 11 članske komisije Varnostnega sveta za preiskavo incidentov ob grški meji. Prihodnja seja Sveta bo 31. decembra.

Sporazum o komisiji dosežen
Poljski delegat Lange je predlagal, naj bi komisija razširila svoje delovanje na vse grško ozemlje in naj bi vse prizadete stranke imele pri delu komisije posvetovalni glas. Albanski delegat je zahteval, naj bi se komisija omejila na raziskovanje grškega notranjega položaja. Pristavil je, da skuša ameriški predlog odvrniti pozornost svetovnega javnega mnenja od notranjega položaja v Grčiji. Proti temu govornikom je nastopil avstralski delegat, ki je izjavil, da se Varnostni svet ne bi smel brigati za to, ali predstavlja Tsaldarisova vlada večino grškega naroda.

Varnostni svet je soglasno sprejel ameriški predlog o poljskim pravikom o imenovanju 11 članske komisije Varnostnega sveta za preiskavo incidentov ob grški meji. Prihodnja seja Sveta bo 31. decembra.

Požig partizanskih hiš
Izvršni odbor svetovne sindikalne zveze je zahteval od grške vlade, da se vzpostavi v svojih funkcijah voditelji grških sindikatov, ki jih je samovoljno odstavila grška vlada. Britanski zunanji minister Bevin je poslal grški vladi predlog, naj spremeni fašistični sindikalni zakon in naj dovoli svobodno volitve za sindikalni kongres.

Grški ministri podpredsednik Gonatas je odpotoval v Severno Grčijo na področje severne meje, kjer se vršijo boje. Stopil bo v stik

Indija hoče svobodo

Edina pot je tesna enotnost in slobodna akcija

New Delhi, 19. — Indijska ustavnodajna skupščina je nadaljevala debato o resoluciji, ki jo je predložil Pandit Nehru in ki proglasi popolno neodvisnost in suverenost indijske republike.

Med diskusijo je govoril komunistični poslanec Sonnat Lahir, ki je izjavil, da je pot do indijske neodvisnosti mogoča samo z oboroženo revolucijo in nasilnim izgonom Angležev ne pa z deklaracijami. Dejal je, da ga ne skrbi toliko, da v zbornici ni zastopana mohamedanska liga, kajti z njo bo mogoče doseči sporazum, zaskrbjen pa je, ker je kongresna stranka dovolila nadaljevanje politike delavske vlade, ki ruši indijsko enotnost.

Nato je Lahir izjavil, da obstaja samo dve možnosti: «Ali po želji nastopimo nasprotiva med seboj in zabredemo tako v strahote britanske vojne, kar bi koristilo samo Britancem, ali pa se skupaj in skupno polastimo oblasti z revolucionarno akcijo in pošteno Angležem iz Indije.»

Verjetno bo ustavnodajna skupščina na prihodnjem kongresu večino preločila glasovanje o resoluciji Pandita Nehruja na 20. januar.

Holandski imperialisti bi se radi ponovno usidrili v Indoneziji

Haag, 19. — Neko indonezijsko poročilo pravi, da pripravljajo Van der Stoep z ostalimi nizozemci nov zakon za ostali indonezijski republik. V mestu Pasar so sklicali konferenco ljudi, ki trdijo, da zastopajo prebivalstvo Celebesa in drugih indonezijskih otokov. Na konferenco so povabili tudi nizozemske agente, da bi obdržali delo pod kolonialno vlado. Nizozemske oblasti sprejemajo vse mogoče ukrepe, da ne bi bili zasilni niti en glas za republiko. Agencija ANP sporoča, da so nizozemske oblasti prepovedale novinarjem udeležiti se konference in govoriti, da morajo vzdrževati red in mir.

Poljoza v Indokini se slabša

Pariz, 19. — Kot poroča pariški dopisnik lista «Manchester Guardian», se položaj v francoski Indokini naglo slabša in v Parizu vlada velika zaskrbljenost. Po poročilih, ki so prispela večkrat v Pariz iz Hanoja, so bili najskrbnejši spopadi med vojski Vietnamske in Francoske. Pri nekem oboroženem spopadu v Cuchi, 30 km severno od Saigona med stranimi francoskimi sile in 300 indokinijskimi vojniki je bilo ubitih 10 Francozov.

Sovijski poslanci obiščejo Veliko Britanijo

London, 19. — Po poročilu agencije «Reuter» je predsednik predzbornice Vrhovnega sovjeta ZSSR sprejel povabilo obeh zbornic britanskega parlamenta za obisk delegacije poslancev Vrhovnega sovjeta v Veliki Britaniji.

V Londonu sodijo beguncu iz Španije

London, 19. — Gospa Ruiz, tajnica londonskega urada za španske begunce, je izjavila danes pred sodiščem, da je mati 19 letnega Španca Joaquina Tierza umrla za posledicami udarca, ki jih je došla od španske policije, ko je obiskala svojega moža v neki francoski ječi. Gospa Ruiz je podala to izjavo kot razbremenilna pričeva Tierza, ki je zbežal iz Španije v Anglijo. Pa so ga postavili pred sodišče, ker za prihod v Anglijo ni imel dovoljenja.

Ameriška okupacija v Nemčiji grozi sprevreči se v škandal

Washington, 19. — Politični krogi v Washingtonu so zelo zaskrbljeni zaradi možnosti, da bi bila potrebna prava parlamentarna preiskava zaradi pregreh okupacijskih čet in ameriške vojske uprave v Nemčiji. Govore celo o škandalu ameriške okupacije, posebno o nekaterih uradnih poročilih in protihitih.

Zdi se, da je senat naklonjen preiskavi glede okupacijske politike in glede zlorab, ki so se s tem v zvezi dogodile. Toda zunanje ministrstvo izrablja vse svoj vpliv, da bi se zadeva zadržala na tla, da se poročila o ameriškem delovanju v Nemčiji ne bi objavila. Doslej so člani parlamentarne komisije za vojske namene, ki pripadajo demokratski stranki,

Sultaneh je prekršil pogodbo z azerbejdžanskim ljudom

Tabriz, 19. — Kakor poroča poročilni dopisnik Tassa, je 15. decembra generalni guverner iranskega Azerbejdžana, Dr. Davud nastovil na šaha in na iranskega ministrskega predsednika Ghavama Es Sultaneha brojavko, v kateri sproča sklep azerbejdžanske skupščine, da se ne bo upirala prihodu iranskih vladnih čet v Azerbejdžan z namenom, da prepreči bratomorno vojno in v interesu uspeha pogajanj, miru, svobode in neodvisnosti Irana. Ta sklep je azerbejdžanska skupščina sprejela, čeprav je pošiljanje tet čet v nasprotju z določili pogodbe, ki so jo podpisali.

V odgovor na to brojavko je iranski ministri predsednik sporočil, da so ete dobile nalog zagotoviti v Azerbejdžanu red, varnost in svobodo skladno z državnimi zakoni, zlasti pa svobodo pri volitvah v medžilih.

AMERIŠKA OKUPACIJA v Nemčiji grozi sprevreči se v škandal

Washington, 19. — Politični krogi v Washingtonu so zelo zaskrbljeni zaradi možnosti, da bi bila potrebna prava parlamentarna preiskava zaradi pregreh okupacijskih čet in ameriške vojske uprave v Nemčiji. Govore celo o škandalu ameriške okupacije, posebno o nekaterih uradnih poročilih in protihitih.

skupno z zunanjim ministrstvom in republikanskim senatorjem Vandenbergom uspeli preprečiti tako preiskavo.

Vsekar pa se bo položaj spreminjal s 1. januarjem, ko se bo sestel novi kongres, v osemdesetih ameriški zgodovini, v katerem imajo republikanci veliko večino. Vse namreč kaže, da hočejo republikanci do konca izkoristiti svojo nedavno zmago in zadržati en udarec dosedanjim demokratskim upravni in da bodo zahtevali pravico preiskavo. Po drugi strani poročajo, da namerava Vandenberg, da večkrat zastopnik ZDA pri OZN, pošladi osebnega predstavnika v Nemčijo, ki naj mu poda poročilo o tankovnjem položaju. Vandenberg ima namreč

Maršal Tito sprejel delegate ameriških Slovencev

Beograd, 19. — Maršal Tito je sprejel skupno slovenskih delegatov iz Amerike in Kanade, ki so sedaj v Beogradu. Maršal Tito se je dolgo in prisrčno razgovarjal z delegati.

Počasi začinjajo

Beograd, 19. — Večraj je prispela v Beograd prva jugoslovanska rečna ladja, ki so jo vrnilo Jugoslovanski okupacijske oblasti na ameriškem področju v Nemčiji.

Shod mladih udarnikov

Beograd, 19. — Predsedstvo centralnega odbora jugoslovanske ljudske mladine bo organiziralo 12. januarja 1947 shod jugoslovanskih mladih udarnikov. Shoda se bo udeležilo okoli 600 mladincev iz vseh ljudskih republik.

Spletke avstrijskih neofašistov

Beograd, 19. — Pod naslovom «Spletke avstrijskih neofašistov» piše «Borba» o poskusih nekaterih avstrijskih krogov, da obnovijo nacizem. Prečet s takimi namerami, je neki odbor izvedenec nedavno objavil na Dunaju brošuro pod naslovom «Ozemeljska in gospodarska vprašanja spodnje Štajerske, v kateri načinja vprašanje povrnitve avstrijske meje z Jugoslavijo.

Avstrijske oblasti niso dovolile slovenski delegaciji s Korolke, da se udeleži slovenskega kongresa v Beogradu.

Prve dni oktobra tega leta je avstrijska policija izvršila številne preiskave in aretirala na Korolkem mnogo Slovencev. Takoj po senekmanski pogodbi so začeli s ponemiranjem Slovencev na Korolkem in Štajerskem.

Če preučimo vsebino te knjige, moramo priti do zaključka, da vsebuje celo vrsto potvorb zgodovinskih, zemljepisnih in etnografskih dejstev. Tako bi bilo n. pr. po mnenju pisca te brošure, potrebno: 1. da se južna meja Avstrije potegne ob Savi, t. j. da bi Jugoslavija ostala trboveljski rudniki in železniška proga Ljubljana-Zagreb, meja pa bi tekla med Brečimi in Trbovljami na eni strani ter Celjem na drugi strani. V primeru kakih težav, tako piše brošura, pa ostane vsakekor trdna zahteva, da se Avstriji izloči Maribor mesto, Maribor okolica, Ptuj in Iljotomer. 2. Da se ponovno priključi Korolki Meška dolina in osemsto spodnje-ga Dravograd.

Avstrija se je v času nemškega imperikalnega udeležila hitlerjovske napada na Jugoslavijo in največji krivci slovenskega ljudstva med okupacijo so bili prav Avstriji. V tako imenovanem epovestovalnem svesku so okupirano Slovenijo je bilo n. pr. od 61 članov 50 Avstrijcev. Prav ti so odgovorni za razseljevanje Slovencev med okupacijo, za množične aretacije in za vključitev vsega gospodarstva okupatorjevo službo.

Jugoslavija je postavila svoje zahteve za popravke meje z Avstrijo na Korolkem in Štajerskem že 2. novembra 1945 v svojo noto, navedljeno na zavezniki vladi.

V februarju 1946 je jugoslovanska vlada poslala konferenco zunanjih ministrov memorandum, s katerim je postavila svoje osemsto zahteve nasproti Avstriji. Po teh zahtevah bi s popravkom meje dobila Jugoslavija okoli 130.000 prebivalcev slovenske narodnosti, medtem ko bi 70.000 Slovencev še vedno ostalo v Avstriji.

Teh svojih zahtev ni Jugoslavija postavila, da bi priselajela hudo avstrijskemu ljudstvu, pač pa zato, ker je večina prebivalstva teh pokrajin slovenskega pokolenja, ker vsi geografski in gospodarski razloži govori v prilog njenih zahtev. Postavila jih je, ker je prebivalstvo teh krajev s svojo borbo proti hitlerizmu med vojno sodelovalo in ker Jugoslavija ne more mirno gledati, kako se nad njenim štiriljetim v teh krajih izvajajo iste nasilne raznarodovalne metode in preganjanja kakor pod fašistično okupacijo.

Jugoslovanska vlada, vključuje «Borba» je v svoji notji zahtevala razpisat tako imenovano sodbora izvedencev, da bi mu omenogotili

Brošura razvija obširno načelno teorijo o etničnem in prostorsko in se sklanja na osvajačev zgodovinsko pravico, v tem primeru Nemcev, ter odteka slovenskemu ljudstvu v južni Korolki in slovenskemu ljudstvu sploh pravico do narodnega širjenja.

V brošuri sklica pisec tudi opravičilo avstrijsko okupacijo teh ozemij in se sklanja na investicije, ki so služile nemškemu vojnemu stroju. Dokazuje tudi nekako moralno pravico Avstrije do teh okupiranih ozemelj. Razen tega se naravnost štiri sto odstotno petokotnoštinski elementi, ki so bili stebri okupacijskega režima v Jugoslaviji in so pohegnili ali bili izgnani iz Jugoslavije.

Dejstvo, da je brošura tista, ki jo urada predsednika avstrijskega parlamenta in da je bila tiskana v avstrijski državni tiskarni, je dokaz, da ima službeni značaj. Odbor izvedencev vlada običajno prisnanje in podporo določenih krogov avstrijske vlade. Vse to, poudarja «Borba», hudo obtožuje sedanjo avstrijsko vlado ali vsaj nekatere vodilne kroge, ki namreč donafilozofije in demokratske države, krivijo s svojo politiko pod obnovevanje nacističnega duha in vsem njegovim zahtevam.

O tem pričajo številni dokazi. V Avstriji se svobodno sprehajajo najbolj znani zločinci, ki so odgovorni za smrt tisočev ljudi, medtem ko se je vedno v zaporu tisti, ki so dozerjalni iz hitlerjovske vojske.

Avstrijske univerze postajajo eredišne nacistične propagande. Demokratske organizacije se druga za drugo uklinjajo. Mnogi politiki, ki so pripravljali pot Hitlerju in so bili njegovi sodelovalci, so danes v Avstriji na vodilnih mestih, da ne govorimo o avstrijskih oblasteh na Korolkem.

Ne samo da avstrijska vlada ne kaže nobene volje, da bi se odvojila od Avstrije in demokratsko Jugoslavijo razvijala v duhu vsestranskega sodelovanja, temveč kaže s svojimi zahtevami glede jugoslovanskih zahtev po Slovenski Korolki in glede številnih drugih vprašanj težnje, ki niso v skladu s zahtevami

Seja francoske vlade

Pariz, 19. — Francoska vlada se je večraj drugič sestala na sejo. Razpravljali so o gospodarskih ukrepih, ki jih je predlagal finančni ministri Philip. Med temi ukrepi je tudi takojšnje znižanje 50.000 civilnih namščencev, novi davki zlasti na barmce, strogi ukrepi proti finančnim gruborizacijem ter drugim osebami, ki se bavijo z nedovoljenim prekupevanjem, in končno omejitve denarnih podpor.

Centralni komite francoske komunistične stranke je izdal poročilo, v katerem pravi med drugim, da je reakcija zastavila vse sile, da bi ovirala rešitev vladne krize, medtem ko je komunistična stranka skušala doseči sestavo koalicijske vlade.

Bolj ali manj zakrknimi zagovorniki osebne oblasti so uspeli doseči sestavo take vlade. Komunistična stranka ne želi, da bi se križala podaljšala v škodo francoskega ljudstva; zato bo podpirala Blumovo vlado v interesu domovine in za obrambo demokracije.

Seja francoske vlade

Pariz, 19. — Sedemdesetletna letnega ravnatelj francoskega uradnega komunističnega glasila «Humanité» Marcela Cachina, ki je tudi najstarejši poslanec v francoskem parlamentu, so danes izvolili za predsednika francoske komisije za zunanje zadeve.

To je prvič v zgodovini Francije, da je komunist zasedel to mesto.

Avstrijske univerze postajajo eredišne nacistične propagande. Demokratske organizacije se druga za drugo uklinjajo. Mnogi politiki, ki so pripravljali pot Hitlerju in so bili njegovi sodelovalci, so danes v Avstriji na vodilnih mestih, da ne govorimo o avstrijskih oblasteh na Korolkem.

Kratke Vest

NEAPELJ. — Stavkovni odbor je sklenil, da bo od 12. ure dalje prenehala splošna stavka v vsej neapeljski pokrajini.

LONDON. — Britanska vlada je izgnala iz Palestine profesorja Smertenska, ki je podpredsednik ameriške zveze za svobodno Palestino. Obtožujejo ga, da je podpiral teroristične organizacije v Palestini.

MOSKVA. — V južnem predelu Uralov so odkrili velika ležišča premoga. Premogovne plasti dosežajo debelino sto metrov in so trideset metrov pod zemljo.

NEAPELJ. — Stavkovni odbor je sklenil, da bo od 12. ure dalje prenehala splošna stavka v vsej neapeljski pokrajini.

LONDON. — Vsi člani palestinske in vojske policije, ki so na opustu v Angliji, so bili nujno poklicani v službo. Bejlojo se namreč novih neredov.

NOVI DELHI. — V okraju Saran je izbruhnila epidemija kuge. 90 vsaj je okuženih.

LONDON. — Vsi člani palestinske in vojske policije, ki so na opustu v Angliji, so bili nujno poklicani v službo. Bejlojo se namreč novih neredov.

NOVI DELHI. — V okraju Saran je izbruhnila epidemija kuge. 90 vsaj je okuženih.

VARSAVA. — Vojaško sodišče v Lodzu je obsojilo na smrt osem teroristov, ki so se udeležili 600 oboroženih napadov in umorili 69 policijskih funkcionarjev, članov delavske stranke in vojakov Rdeče armade.

LONDON. — Spodnja zbornica je s 362 glasovi proti 204 odobrela osnutek zakona za nacionalizacijo prevoznov.

LONDON. — Na hodnikih angleške zbornice je neki novinar napadel in pretepel komunističnega poslanca Piratina. Uvedli so preiskavo.

WASHINGTON. — Truman je napovedal imenovanje posebne komisije, ki bo preučila vprašanje obvezne vojske službe v ZDA.

LONDON. — Frankfurtski radio je javil, da je avstrijski predsednik dr. Karl Renner predlagal, naj bi se države, ki mejijo na Nemčijo, sklenile prijateljsko pogodbo.

(Paris - Presse)

Pastorka... do kdaj?!

Zapišite si datum: v nedeljo 15. decembra 1946, poldrugo leto po smrti vseh zavezanih narodov nad mrakobnimi silami, ki sta jih peklenka čarodėja Hitler in Mussolini priklicala iz filogenetičnih prepado ljudskega drevja...

TRŽAŠKI DNEVNIK

Pereča kmeljska vprašanja

Ugotovitev MOS-a, ki so bile v posebni resoluciji predočene ZVU

Preteklo sredo se je zopet sestel MOS za Trst in razpravljali v glavnem o kmeljskih vprašanjih. Svetnik Derossi je podal obširno poročilo o poljedelstvu v tržaški okolici in na Krašu. Omenil je številne vloge, ki jih je MOS izročil ZVU. Od tega vlog je ZVU nekaj upoštevala in tudi izdala delne ukrepe. Poleg MOS-a je v raznih kmeljskih vprašanjih pooblaščen pri ZVU tudi Enotni kmeljski sindikat, ki je predlagal novo pogodbo za polovčarje.

Drugo vprašanje je prevoz krme, ki so si jo kmelje nabavili v videmski provinci in ki jo bo treba preprežati z avtomobilni ZVU, ker je prevoz z zasebnimi prevozniki središče predrago. Kmetje so tudi predlagali, naj bi ZVU pomagala s 60% prispevkom pri nabavi trnih sadik, ki jih bo treba kakih 20 t. soč. MOS je tudi pooblaščen, da bi ZVU preskrbel kmetom semenski krompir ter da bi iz želvejske smetlinice dali kmetom smeti in odpadke, ki bi služili kot gnojilo. Poleg tega kmetje zahtevajo, da polja očistijo min in da poderejo razne bunkerje. Tako bi se izboljšala polja in pašniki, kar bi bilo v korist tudi mestu. Nujno je tudi vprašanje živinoreje, b'kovskih postelj itd. Poleg tega je treba ustanoviti razne tečajne za strokovno izobrazbo poljedelcev.

Po poročilu se je razvila živahna diskusija in je potem MOS izglasoval resolucijo za ZVU, v kateri je navedel vse gornje potrebe in zahteve kmetov. Razen tega je zahteval, naj tržaška občina ne oddaja več svoje zemlje v Zavljah v obdelovanje po polovčarskem sistemu, temveč naj jo sedanjim polovčarjem vzamejo v zakup. Poleg tega naj izredno sodišča

Antifasiste je pošiljal na zdravniški pregled

Izredno porotno sodišče je večkrat sodilo osumenemu bivšemu poročniku, komandantu fašistične milice na goriški postaji Cantinju. Obtožil so ga, da je preganjal partizane in ovdaj antifasista Alojzija Zoffa, ki so ga internirali v Nemčiji.

Prča Valentin Coderin je povedal, da ga je bil obtoženec smrtim ssovražnik partizanov. Leta 1944, so SSOVC Coderina aretirali, med pojo pa jim je ušel. Zatekel se je na drugo stran Soče, kjer so ga ločili Cantinjevi mladičniki.

Druga prič. Alojzij Zoff je povedal, da ga je hotel Cantini prirediti, da prispeje fašistični republik in da se bo boril proti partizanom. Ker pa se je Zoff upiral, mu je začel groziti in ga je postal na tržaško železniško ravnateljstvo na zdravniški pregled. Tu pa so ga aretirali in poslali v Nemčijo.

Kot razbramenila priča je nastopil razpiti goriški fašist Attilio Mangano. Tedaj pa je prič Zoff povedal, da ga je dal v Trstu, kjer je bil Mangano kapetan mlčije, ravno on aretirati.

Sodišče je obsodilo Cantinija na 6 let in 8 mesecev ječe.

FIZIKULTURA

Dežela se razvija

Tek čez drn in strn v Avberju

Mladina iz Avberja je pred nedavnim sklenila, da bo priredila liahkoteletsko prireditve. V nedeljo 15. t. m. je napočel teško prikačovan dan. Kljub slabemu vremenu se je na startu priglasilo lepo število tekmovalcev in tekmovalci, ki se kot prvi sportniki niso ustrašili vlnu udarbo za pokazali zmrv. zavim mehkužcem, ki so se greli ob topli peči, kaj se pravi bili sportnik v pravem pomenu besede.

Najprej so tekli mladinci, stari pa 18 let. Zmagal je Srečk Emil iz Ponikve. Za njimi so sledili mladinolci od 18 let. V tej tečki je zmagal Zlobec Oskar iz Ponikve. Pri mladinkah nad 18 let je prišla prva Zlobec Draga (Ponikve), pod 18 let pa Ukmar Sonja iz Avberja. Kakor kažejo doseženi rezultati, so se najbolje odrezali mladinci in mladnice iz Ponikve, ki so si priborili kar tri prva mesta.

Sploh se opaža vedno večja aktivnost našega podeželja na fizikalnem polju. Posebno mladina je navdušena za lepo fizikulturo. Zanimivo pa je, da n. pr. večji kraji zaostajajo v fizikulturi za manjšimi. Tako ni bilo v Sežani še nobene fizikalne prireditve, čeprav je dovolj dobrih sportnikov. Medtem ko Presek, Opčine, Nabrežina sodeluje s svojimi nogometnimi enotami v prvenstvih ZDTV. Sežana v njem ne tekmuje. Vemo pa, da je ravno v Sežani dovolj dobrih nogometarjev, ki bi lahko oddolžili pooseglj v borbo za prvo mesto. Po vseh tega imajo v Sežani tudi sportne igralce, ki si ga morajo denve vsaj pridobiti z lastnimi sredstvi in z lastno močjo. Zato gre vsa po hvala agilnim fizikulkurikom in fizikulkurkam manjših krajev, ki se zavzedejo pomena nove ljudske fizikulture vgoje in v njej v množicah pristopajo. Vsa greja pa jim, ki tega nekoje spoznati. Pri stariim, okorelimi predhodnikih pred nami je nova doba ljudske fizikulture na vseh poljih, pred nami je nova množica ljudska fizikultura.

Partizanski marš v spomn na P. Tomažiča

Preskrba

Odrezke za riš in olje za brezposelne naj dvigne danes vodje prehranjevalnih občinskih uradov v ul. Genova 9, l. soba št. 2.

Semensko olje za mestne brezposelne začeno deliti danes in sicer po 1 dl na osebo na odrezek 36 a polnebnne izkaznice za brezposelne. Dostav bo trajala do 31. t. m. Cena 200 lir za liter.

Odrezke za riš naj dvigne danes vsi trgovci na drobno pri občinskem prehranjevalnem uradu. Zopet črn kruh bodo pekli od 21. decembra dalje. Zaloge bele moke ostanjo na razpolago SEPRAL-u. Govdno bolnikom v Trstu bodo delili 19. in 20. t. m., in sicer po 500 gr. na oddajne odrezke od 11. do 20. t. m. Cene: sprejdeni del 250 l' kg. zadnji del 300 l' s 25% dot. kakost, Meso deljo: Albanez Romano v ul. Gallina, Peratti Evgenio v ul. Cellini, Delavske zadruge v ul. Tarabochia, Polacco, trg Vito 7, Polacco Egidio v ul. Medja 4, Ciano, trg Volontari Giuliano, Loce Guido ul. Udine 53.

Božična za vojne sirote

Družine padlih za svobodo in invalidov iz osvodilne vojne, ki doživljajo redno podporo od odedska socialnega skrbstva MOS-a za Trst v ulici Galati 20, l. naj se zglasje v tajništvo in dvignejo nakazilo za božični zavoj, ki ga bodo dali na božje njihovim otrokom.

Prosvetni večer v Šklednju

Danes ob 20. h v dvorani bivšega Gospodarskega društva v Šklednju prosvetni večer v korist dečje ga božica.

Zimske nagrade za brezposelne

Državni zavod za socialno skrbstvo sporoča, da bodo prihodnje dni izplačevali upravičenim zimskim nagradam po sledenjem redu: v soboto 21. t. m. odrezki 16.401, 19.200 od 15.30 do 18.30 ure; v nedeljo 22. t. m. odrezki 22.900 od 8.30 do 13. ure; v ponedeljek 23. t. m. 22.901 do 27.400 od 14.30 do 18.30 ure; v torek 24. t. m. 27.401 do 33.800 od 8.30 do 13. ure.

Kulturni krožek «Tomas»

V nedeljo poldnevno ob 10 uri bo predvajanje o «Strokovni izobrazbi» in drugih problemih mladih delavcev.

Liki sovjetskih sportnikov

Prvenstvo Sovjetske zveze za leto 1946 si je priboril z veliko nadmočjo sportni mojster Aleksej Zigalov iz Moskve, ki je doslel 164 82 točk.

Pred petnajstimi leti je bil Aleksej te gledalec. Prisotstvoval je plaivalni tekmi Moskva-Leningrad, na kateri so mu najbolj ugajali skoki v vodo. Najbolj je občudoval takratnega zmagovalca Borisa Anuforijeva, ki je pozneje postal njegov trener. Od takrat naprej se je postvelo skokom v vodo in pričel marljivo vaditi. Ze leto dni potem je na nekkih tekmah dosegel drugo mesto. Leta 1933 pa se mu je uresničil njegov sen, postal je prvak države v skokih z deske. Premagal je Unufrijeva, ki pa je bil prvi s teopa. Na tih tekmah se je ponovno poldnevno strok pravijo, da je usenec prekosil učitelja. Ze leta 1934 pa je Aleksej postal absolutni prvak države v skokih v vodo. Od takrat naprej je zmagoval vedno.

Prvič v Trstu

V nedeljo bodo «Ljubitelji» Ponižev prvič igrali pred svojo publiko. Teška tekma jih čaka, kajti v goste pride svetovno znana enotstva «Hajduka» iz Splita, o kateri bomo v eni izmed prihodnjih številik kaj več spregovorili. Za sedanjim zastopuje samo to, da so Splitdani najverjetneje tekmei «Partizanov» za prvenstvo. Vsekakor bo Trst doživel v nedeljo lep in velik sportni praznik. Saj bo to otvoritvena tekma, s katero se bo tržaška ljubiteljem nogometa predstavilo prvo jugoslovansko moštvo. To pa bo obenem pridetek te tednjega sportnega sodelovanja v Jugoslavijo.

Aleksander Bek

VOLOKOLAMSKA CESTA

Bil sem in ostal bom Kazah, — je dejal. — Ko sem zahajal obnem z Rusi v solo, so mnogi kazahski fantiči začeli izprevačat svoja imena na ruski način: namesto Kunarbek — Kostja, namesto Solpan — Sura. Meni so začeli praviti Boris, Borja... Govoril sem jim: «Jaz nisem Borja, bil sem Baurdzan in ostal bom Baurdzan». A fantiči zepet: «Borja». Kričal sem: «Borja? Tu imaš Borjo!» Kakor hitro «Borja», jaz pritisnem. Ni prišlo samo do solz, marval tudi do krvi. Naposled je solski upravitelj, dober, pameten starec, zbral nas razred na nas nagovoril: «Ne recite mu Borja, saj ima lepo ime Baurdzan».

Novi sindikalni statut

Osrednji odbor za sindikalni sporazum je odobril drugo poglavje statuta

Osrednji odbor za sindikalni sporazum se je sporazumel o 2. poglavju osnutka statuta, ki določa notranjo strukturo nove sindikalne organizacije. Poglavje ima več členov, ki jih objavljamo v izvirniku.

V sindikalno organizacijo imajo pravico biti vključeni vsi ročni in uslužbeni delavci, ki vrše svoje delo ali poklic ter dobivajo mezdno, plačo ali provizijo. Enako pravico imajo tudi kmelje, ki sami obdelujejo zemljo in ki trajno ne zapošljajo več kot enega poljskega delavca. V posamezne sindikate so vključeni delavci, ki delajo v industriji in ne po njihovih kvalifikacijah. Člen 7, in 8. določa razporeditev raznih sindikatov in strok. Osnova sindikatov je sindikalna enotica v podjetju. Nato sledijo krajevna in občinska sindikalna podružnica ter pokrajinski sindikat. To velja za urede v sindikatu iste stroke samem. K-sajeno pa imamo krajevni osek, občinski osek, okrajni osek in pokrajinski osek, ki vsebuje vse sindikate raznih strok v krajevnem merilu.

Osnova sindikalne organizacije je tedaj sindikalna enotica v podjetju, ki predstavlja sindikat v mestu, kjer opravljajo delo. V vsakem podjetju, v katerem je vkljenih več delavcev, se ustanovi taka sindikalna enotica. Kjer sta vsaj dve taki osnovni enotici in se raztreseni delavci iste stroke, se ustanovi krajevna sindikalna podružnica. Vsi člani določene proizvajalne stroke

Sporočila in objave

Preval bo lov. Gasperini Franc.

Zborovanje gluhonemih. V nedeljo 22. t. m. ob 15. uri bo v ul. Conti 11. zborovanje gluhonemih. Na dnevnem reduje odobritev statuta za ustanovitev Zveze primorskih gluhonemih. Vabljeni so vsi gluhonemi in njihovi prijatelji.

Smučarski izlet. V nedeljo 22. dec. prired. Planjsko društvo v Trstu smučarski izlet z vajami na Crni vrh nad Idrijo. Cena vstopa tja in nazaj 200 lir. Odhod ob 6.30 uri zjutraj. Obvestilo in predplačilo v knjigarni Štoka, ul. Milano 37. Snežne prilike so ugodne, za hrano je preskrbljeno. Izleta naj se udeležijo tudi začetniki!

Obvestilo. Zaradi mraza in božičnih počitnic od 19. decembra do 6. januarja 1947 ne bo pouka v umetniško-obrtnem tečaju. Redni pouk se prične zopet 7. januarja dnevno od 17. do 19. ur, v ulici S. Vito 17.

Enotni sindikati. Gradbeniki. Odbor, izvoljen 15. t. m., ima danes ob 18.30 sestanek. Tiskovni urad. Danes ob 19 uri v ul. Imbrani 5, izredna seja referentov za tisk in propagando pri strokovnih odborih, tovarniških odborih in podobnih itd. Dnevni red: mezdana pogodba, stanje priprav za sindikalno združitev, organizacija tiskov in propagande.

Koordinacijski odbor bo imel danes ob 19.30 sejo v ul. Imbrani 5. Trojanski nameštenci. Danes ob 19.30 je sklicano zborovanje pa sedem ul. Imbrani 5 za vse nameštence prehranjevalne stroke komunalnih delavcev. Predsednik bodo pojočaj glede na predkvetveni mezdilni pogajanj med C.C.I.S. in zvezo trgovcev, z javstvinami, ki so se vršila v delavskem uradu.

Rojstva, smrti, poroke. Dne 19. decembra se je rodilo v otrok, umrlo je 8 ljudi, porok pa je bilo 8.

Cerkvene poroke: trgovec Casiro Mihal in živilja Beltrame Magdarena, uradnik Rumpf Paul Henry in zasebnica Pavlic Julijana, trgovec Avanzo Julij in zasebnica Epilje.

Justo Košuta je bil izkazit in do sleden kot Fjodor Aleksandrovič Voroncov. Dobro je odtehtal svoje besede in kretnje.

Zelo simpatična je bila v svojem nastopu Zlata Rodopska kot Olga Vonopovljeva. Neprijetno je igrala svojo vlogo in jo je polagoma

„PRIMORSKA DELAVSKA ENOTNOST“

bo zaradi božičnih praznikov izšla namesto 24. t. m. v soboto 28. t. m. in to na 4 straneh. Vsebinsa noveletne številke bo peštra in zamnliva.

Gledal sem ga in se čudil. Človek, ki je tako ostro doživljal čustva nacionalnega ponosa, ki se je do krvi boril za svoje kazahsko ime, je pripravoval o tem v ruskem jeziku, gladko obvladujoč bogstvo naše govornice. Celo v trenutkih razburjenosti ni padel besede in rečeno. Samo nekta hlastnost v govoru je bila videti sem pa tja nekam nenačnna. Opazil sem: besede so mu tekale hitreje, če je govoril po kazahsko.

Vzel al je cigareto, z ostrim škripanjem zaprl tobaknico in trmasto dokončal: — Če boste vendare kdaj pisali o meni, me imenujte po kazahsko: Baurdzan Momiš-Uli. Naj vedo: te je Kazah, to je pastir, ki žene ovce po stepi; to je človek, ki nima priljka.

Ze prvi večer najnega poznanstva mi je bila dana sreča, da sem našel, kako se je Baurdzan Momiš-Uli razgovarjal za novo doseplimilni: — vojnimii novicini.

Govoril je o borbi duši. Svojo misel je razvijal brez naglice ter baš poudaroval o neki borbi na Volokolamski cesti.

V meni je zadrla srce. Hitro sem potegnil beležnico ter hitel zapisovati. Se ne prav verujem v uspeh, sem slutil: tu so — stran lojgo pričakovane zgodbe. Po njegovem razgovoru sem ujel prvimercenutek in prošil Baurdzana Momiš-Ulja, da mi pove zgodovino borbe Volokolamski cesti od začetka do konca.

— Ne, — je odvrnil Baurdzan Momiš-Uli, — nič vam ne bom pripovedoval.

Čitatelj pozna najin nadaljnji razgovor.

GOSPODARSTVO

Svobodna mednarodna trgovina ali polna zaposlitev

Te dni je v Londonu zasedala mednarodna konferenca za organizacijo mednarodne trgovine. Razni predlogi, ki so jih stavili predstavniki posameznih držav, so značilni, ker osvetljujejo njihovo načelno stališče nasproti mednarodni trgovini, ki je vsekakor velikega pomena za obnovo vsega gospodarstva. Tudi na tej konferenci je prišlo kmalu na dan, da so takovana načelna stališča navadno rezultat čistih gospodarskih interesov.

Razprava se je v glavnem sukala okrog ameriškega predloga za uvedbo svobodne mednarodne trgovine. V ta namen bi bilo treba znižati carine, odpraviti preferenčne (prednostne) tarife in kooptimizirati mednarodno trgovino: vlade bi imele posesti vse samo v izjemnih primerih. Skratka, Američani želijo, da drugim vladam onemogočijo vse ukrepe, s katerimi uravnajo mednarodne gospodarske stike v skladu s posebnostmi gospodarske strukture svojih držav, in da zrušijo obrambni nasip, s katerim so se te države obdale, da bi preprečile vstop ameriški gospodarski ekspanziji. Ameriško gospodarstvo razpolaga danes z ogromnimi kapitali, ki jih je nakopilo posebno med zadnjim vojno — narodni dohodek je znašal v ZDA 96 milijard dolarjev l. 1941, 122 milijard l. 1942, 149 milijard l. 1943, in 160 milijard l. 1944. — z industrijo izredne storilnosti in z jako razvitim kmetijstvom. Nasproti Ameriki stoji država s po voini oslabilim gospodarstvom ali s še nerazvito industrijo in primitivnim kmetijstvom.

Po vsem tem je razumljivo, zakaj se Američani zavzemajo za svobodno mednarodno trgovino, ki nesej prav tako lep prizvok kakor našelo «enaki možnosti», ki so ga postavili Američani med razpravo o plovi na Donavi na pariški konferenci. Tedaj je Molotov pokazal na katastrofo, ki bi jo povzročil vstop ameriškega kapitala v države, ki jih je vojna vohra opustošila in ki še niso dovolj industrializirane. Ameriški kapital bi takle ne države kratkoročno zaslužil. Svobodno bi razpolagal z milijoni delavcev in kmetov ter bi odločil o njihovi zaposlenosti in nezaposlenosti na podlagi čisto kapitalističnega načela rentabilnosti.

V bistvu sta se na konferenci v Londonu spoprijeli dve načeli: načelo svobodne mednarodne trgovine in načelo polne zaposlitve. Svobodna mednarodna trgovina pomeni za gospodarsko šibke države postavitev na kocko njihove gospodarske neodvisnosti in vsakdanjega kruha milijonov delovnih moči.

Napredok slovenskih železnic

Po poročilu ljubljanskega tiska je bilo število v septembru natojvorenih vagonov na normalnih proгах v Sloveniji za 61% večje kakor lani v oktobru, ko je bil dosežen letni maksimum, na osekotičnih proгах pa je bilo število natojvorenih vagonov za 37% večje. Vzporedno pa se je povečal tudi potniški promet. Število prevoženih potnikov je bilo leta v septembru za 25% večje ko lani v oktobru. Za letošnji oktober še niso znani podrobni podatki, pač pa je ugotovljeno, da je bil v tem mesecu promet še večji kakor v septembru tako da je Slovenija v oktobru prekoračila predvojni promet, čeprav letošnji razpoložljivi strojev in vagonov še znatno zaostaja za predvojnimi številiom.

Narodno gledališče

V soboto 21. decembra ob 19.30 v Šklednju «MATEJER SE ZENI». Matička bo igral novo angažirani član SNG v Trstu tov. Jožko Lukec. Zadržane cene.

V nedeljo 22. decembra ob 18. v Šklednju «SCAMPOLO», premiera.

V sredo 25. decembra ob 17. v Šklednju «TAKO TUDI BO», znitane cene.

V četrtek 26. decembra ob 17. pri Sr. Ivanu «TAKO TUDI BO», znitane cene.

Prodaja vstopnic v knjigarni Štoka ul. Milano 37 in ene ure pred predstavo pri gledališki blagajni.

Tramvaj št. 2 odhaja izpod Šklednja od 23.30 št. 1 od Sv. Ana od 23. ure.

RADIO TRST II.

PETEK, 20. DECEMBRA

12.15 življenja v Veliki Britaniji: 12.15 obkrsen Whiteman, prenos iz Vidma: 12.45 napoved časa — vesti v slov.: 13 vesti v ital.: 13.15 ruske melodije: 13.45 simfonična antologija: 14. predavanje: Novi svet: 14.10 čitanje sporeda: 17.30 plesna glasba: 18. predavanje: Letno pismo k šlopu: 18.15 Čajkovski: Koncert na klavir: 18.45 komorna glasba: 19.0 denarstvo, predavanje: 19.15 komorna zbor: 19.45 veseli ritmi: 20. napoved časa — vesti v slov.: 20.15 svetovne prestolnice: Dublin: 20.30 lahka glasba: 21 simfončni koncert — Issa Dobrunen, med drugim glasbeno predavanje, slovenski vesti, predavanje.

KINOPREDSTAVE

ROSSETTI. 16.30: «Hočemo živeti». C. Lombardi. 16.30: «Guaskonski kralj». F. Rendi. 16.30: «Simfonija moči». M. Carroll, B. Ahern. L. Hayward.

ITALIA. 16.30: «Se te ljubim». M. Loy, W. Powell. ALABARDA. 16.30: «Tako je mlada naša noč». IMPERO. 16.30: «Znamenja v megli».

VIALE. 16.30: «Oče Sergej». Po tojstojem romanu. MASSIMO. 16.30: «To se imenuje ljubljana».

GIRIBALDI. 16.30: «Senca na morju». E. Robinson. NOVO CINE. 16.30: «Murnija». Karlov.

KINO MARE. 16.30: «Veliki preobrat». Sovjetski film. ARMONIA. 16.30: «Srečni zgodbi». Fek.

IDEALE. 16.30: «Katarina na Velikem Odeonu». 16.30: «Kadar človek ljubi». K. Hepburn, Ch. Boyer.

KINO «PROSVETNI DOM» V NABREZINI. V soboto ob 20. uri in v nedeljo ob 16.30 in 20. uri. «Ples slovnca».

Odg. urednik DUSAN HRESCAR

MALIOGLAS

CEVIJARIKI SIVALNI STROJ «SINGER» prodam za 7000 lir. Dobrila Josip, Herpelje 2.

Ne pozabite!

Za BOŽIC in NOVO LETO obiščite ŠTOKOVO PAPIRNICO v TRSTU, ul. Milano 37, kjer dobite božične in noveletne razglednice, okrasne in svetle drevecice ter darila za malčke in odrasle. Istotam dobite Pratik in stenske kalendarje. Pridite takoj, da ne bo prepozno!